

S. Andreas – 5de Zondag door het Jaar – 6 februari 2022

Geraakt en aan de slag

Eerste lezing (Jes., 6, 1-2a. 3-8)

De profeet Jesaia verhaalt over zijn roeping tot profeet. Hij is in de tempel, waar hij een visioen heeft van God, omgeven door engelen. "Ik zei: Wee mij! Ik ben verloren! Ik ben een mens met onreine lippen, ik woon onder een volk met onreine lippen en ik heb met eigen ogen de koning, de Heer van de machten gezien! Toen nam een engel met een tang een gloeiende kool van het altaar en kwam daarmee naar mij toe gevlogen. Hij raakte mijn mond er mee aan en sprak: Nu zijn lippen heeft gereinigd, is je schuld geweken en zijn je zonden teniet gedaan.' Daarop hoorde ik de stem van God zeggen: 'Wie zal Ik sturen, wie kan in onze naam gaan?' Ik antwoordde: 'Hier ben ik, stuur mij.'

Overweging:

Verleden week ging het in de viering over de profeten Jeremias en Jezus: teken van tegenspraak zijn ze, doorgaans niet geliefd, alleen bij hen voor wie zij opkomen. Vandaag gaat het weer over profeten, nu over Jesaia en over Petrus en de eerste leerlingen. Wat zijn dat voor mensen? "Wie zal ik sturen? wie zal in onze Naam gaan", vraagt God zich af in de eerste lezing, en hij stuurt Jesaia. En in de tweede lezing stuurt Jezus eenvoudige vissers.

Ik wil hier graag ter illustratie beginnen met het verhaal van Rosa Parks, een eenvoudige zwarte vrouw uit Alabama/Amerika, een naaister. Zij voelde pijn dat zwart gekleurde mensen niet als mens behandeld werden in haar land, dat er zelfs wetten gemaakt waren om ze op afstand te houden: toiletten niet voor zwarten, alleen voor blanken, scholen/universiteiten, en zitplaatsen in openbaar vervoer: niet voor zwarten, alleen voor blanken. Zij zag dit en voelde de pijn. Dáár ontwaakte haar roeping: hoe zou zij verandering van die situatie in gang kunnen zetten? Op een goede dag, toen zij na haar werk naar huis ging, werd zij door de chauffeur gesommeerd haar plaats in de bus af te staan aan blanken. Maar zij bleef zitten, zij werd gearresteerd en belandde in de politiecel. Dáár begon de verandering: door het simpele feit dat deze zwarte vrouw weigerde haar plaats in de bus af te staan, werd ze de moeder van de burgerrechtenbeweging in Amerika, die verder opgepakt werd door Maarten Luther King. Het is nog maar zestig jaar geleden. God riep haar om iets groots tot stand te brengen.

Ik leg haar verhaal naast het bijbelverhaal van Mozes. Ook Mozes zag de ellende van zijn volk in Egypte; hij zag hoe het onderdrukt werd. Hij is zó gekwetst door wat hij ziet, dat hij zelfs een Egyptenaar dood slaat; hij moest vluchten; maar ook hij bleef nadenken over een manier om zijn volk te bevrijden uit die rotsituatie van onderdrukking in Egypte; hij stelde zich aan het hoofd van de bevrijdingsbeweging. Later, heel veel later, toen de mensen terugdachten aan zijn rol in dit gebeuren, en het opschreven, gaven zij God daarin een plaats: God moet wel een hand gehad hebben in die wonderlijke bevrijding uit die ellende in Egypte. Ja, zó werkt God, dóór mensen... door gewone mensen, die, tot in hun ziel geraakt bij het zien van onrecht, in actie komen.

Maar is het eigenlijk niet vaak zó dat wij denken 'dat is niet voor mij, ik ben daar niet geschikt voor, dat is alleen weggelegd voor bijzondere mensen; ik ben een zondig mens'. Dat dacht Mozes ook, Jesaia ook, en Petrus ook, Rosa Parks ook. Maar God denkt ... en handelt anders; dat zien we in de lezingen van vandaag; God spreekt gewone eenvoudige mensen aan. Ja, God zoekt bij voorkeur juist zulke mensen, mensen die geen pretenties hebben, mensen die hun

gebreken hebben, en zich ongeschikt voelen, die eerst bang zijn. Juist zij krijgen te horen: wees niet bang, je bent nodig.... de wereld moet omgekeerd! Ik probeer God te begrijpen: Zou iemand die steken heeft laten vallen in zijn leven, die zich een zondig mens voelt, juist dáárdoor niet bescheidener worden, minder hard, milder? En juist dáárdoor geschikter om richting te geven aan die nieuwe wereld die God voor ogen heeft? Zou dat misschien de diepere overweging zijn van God om kwetsbare mensen als Jesaia en Petrus te vragen te helpen bouwen aan die mooie nieuwe wereld, die wereld van 'iedereen welkom'?

De lezingen van vandaag maken ook duidelijk hoe geroepen worden in zijn werk gaat. Het mag dan voorgesteld worden als een engel die iemand aanspreekt in de tempel, of als God die in het brandende braambos spreekt, in feite is het wat iemand ziet, zelf meemaakt, voelt, de innerlijke stem die zegt: dit is niet goed, dit is onrecht, dit moet anders. En dáárdoor wordt aangesproken om in actie te komen. In feite ziet iemand op de werkvloer iemand onderuit gehaald worden, vernederd door de baas of een groepje collega's, en voel 'dit klopt niet' en word dáárdoor geroepen om in actie te komen. Het is een innerlijke stem, die zegt 'dit kan niet, dit past niet, dit maakt mensen, vrouwen, kinderen stuk', die iemand aanzet om in beweging te komen.... ongeacht de consequenties.

Zo doet God heel concreet een appèl op onze verantwoordelijkheid, als mens voor onze medemensen. Zo simpel is het, heel dichtbij, niks zweverigs; daarom staan er twee voeten op die buitendeur. Amen.